

A VILÁG LEGNAGYOBB TANÓRÁJA 2025.

Az óravázlatot készítő pedagógus:	Szabon Márta
Az óravázlat címe:	Legyél te is vadállatmentő!
Az óravázlat összefoglalója (2-5 mondat):	Az épített környezetben megsérült, védett, mentett vadállatok témakörén keresztül foglalkozunk az ember felelősségével és a környezetünkben élő állatok élőhelyei védelmének fontosságával. A veszélyforrások azonosításától kezdve a segítségre szoruló állatok felismerésén át a segítségnyújtás módjái és a sérülések megelőzéséig feltárjuk az ok-okozati összefüggéseket és cselekvési lehetőségeket. A téma feldolgozása történhet a biológia, a fenntarthatóság, a földrajz, a természettudomány és az etika tantárgyak keretében is.
Ajánlott korosztály:	9-12. évfolyam
Időigény:	2 x 45 perc

Legyél te is vadállatmentő!

Tevékenység	Időtartam	Munkaformák, módszerek	Eszközök, mellékletek
I. A vadállatmentés és a természetvédelmi mentőközpontok létezése, tevékenysége			
1. 1. Bevezetés, fogalmak tisztázása, ráhangoló feladatok			
1) Vadállatmentés – mit jelent ez a tevékenység? 2) Milyen fajokat érint? 3) Hol van leginkább szükség a vadállatmentő központokra? Asszociációs feladat: szavak, fogalmak gyűjtése egyénileg, amelyek a kérdések kapcsán a diákokban felmerülnek. A fogalmakat, kifejezéseket egyenként írják fel a post-itekre vastag filccel, majd az idő leteltével helyezték el flipcharton/táblán.	4 perc	egyéni majd közös munka	post-it lapok, színes filcek, flipchart vagy tábla
Ezután az elhelyezett szavak, kifejezések csoportosítása, rendezése történik, amelyet a tanár mentorálása mellett közösen végez az osztály.	3 perc	frontális megbeszélés tanári összeggel	projektor, <i>Vadállatmentő ppt 1-3. dia</i>

A VILÁG LEGNAGYOBB TANÓRÁJA 2025.

Csoportosításra ötletek: pl. mely fajokat lehet menteniük a vadállatmentő központoknak, melyeket nem; milyen környezetből érkeznek elsősorban az állatok, honnan nem; stb. Beszéljük meg, mit tehetünk és mit nem, ha sérült állatot találunk.			<i>Vadállatmentő ppt 4-6. dia</i>
II. A téma feldolgozása: Az alkalmazkodás és következményei az ember alkotta környezetekhez			
2.1. Az ember alkotta környezet, mint élőhely – előnyei, hátrányai			
A városi környezet, az ember alkotta létesítmények milyen hatással lehetnek az állatfajokra? A lehetséges hatások megkülönböztetése, előnyök, hátrányok feltérképezése példákkal. Annak megértése, hogy minden folyamatnak vannak előnyei és hátrányai, nyertesei és vesztesei. (A városi környezethez való alkalmazkodás során egyes fajok élőhelyet, táplálékot találnak, de ugyanakkor veszélyt is jelentenek rájuk nézve az emberi tevékenységek.)	5 perc	frontális megbeszélés tanári összeggzéssel	flipchart vagy tábla
Példák gyűjtése mind a pozitív, mind a negatív hatásra, majd az előnyök, hátrányok táblázatba foglalása. Javasolt irodalom: https://www.turistamagazin.hu/hir/urbanizalodo-allatok-alkalmazkodnak-olykor-kockaztatnak https://afoldgomb.hu/magazin/afoldgomb-2009-8/vadaszok-varos-folott-solymok-uralta-belvarosi-legter	10 perc	egyéni munka	projektor, <i>Vadállatmentő ppt 7. dia</i>

A VILÁG LEGNAGYOBB TANÓRÁJA 2025.

felvételeket!			
Ha a sérült állat bekerül a mentőközpontba, minden esetben megvizsgálják az állatorvosok. Ha szükséges, röntgenfelvételt is készítenek, és ellátják a törött végtagot. <i>Tanári kézikönyv 4-8 oldal.</i> https://zoobudapest.com/wp-content/uploads/2024/10/Vadallatmentes-tanari-kezikonyv.pdf	4 perc	frontális ismeretátadás a mentett állatok vizsgálatáról, ellátásáról	projektor, <i>Vadállatmentő ppt 9. dia</i>
Röntgenképek vizsgálata – anatómiai feladat: Csoportalakítás. Minden csoport kap egy röntgenképet, és azonosítania kell a sérülést, illetve beazonosítani és megnevezni a végtagcsontokat. A csoportok röviden ismertetik, hogy milyen sérülést tudtak azonosítani. A teknős, madárvégtagcsontokat megnevező röntgenképek kivetítése ellenőrzésképpen.	10 perc	csoportmunka	3. számú melléklet
	5 perc	csoportok következtetései, reflexiók, frontális megbeszélés	4. számú melléklet
2.5. Mi lesz a mentett állatokkal?			
A sikeresen meggyógyított állatok visszakerülnek a természetbe (lehetőleg védett élőhelyekre). A visszaengedett madarak esetében előfordul, hogy rádiótelemetriás nyomkövetőt kapnak a mozgásuk, területhasználatuk kutatása miatt. <i>Tanári kézikönyv 26-27. oldalak.</i> https://zoobudapest.com/wp-content/uploads/2024/10/Vadallatmentes-tanari-kezikonyv.pdf	5 perc	frontális megbeszélés	
Feladat: Keressünk jeladós mentett madarakat, és figyeljük meg mozgásukat a https://www.satellitettracking.eu/index/showtable honlapon! Pl. Tokaj, a parlagi sas; Rudolfina, a parlagi sas; fehér gólyák, szalakóták	10 perc	egyéni munka	mobileszköz és internethasználat tal megfigyelés (monitoring), 5. számú melléklet

A VILÁG LEGNAGYOBB TANÓRÁJA 2025.

III. Lezárás, konklúziók megfogalmazása			
3.1. Mit tehetünk a vadon élő állatok sérüléseinek csökkentéséért?			
Összegezzük miért van szükség vadállatmentésre, és mit tehetünk, hogy a vadon élő állatok az épített környezetben ritkábban szenvedjenek sérüléseket? Az óra elején készített post-it lapok átnézése, a téves feltételezések korrekciója. A megelőzés és az egyéni cselekvés lehetőségei. Cikk a 2025-ös adatok értelmezésével: https://greendex.hu/vadallatmentes-fovarosi-allatkert/	6 perc	frontális beszélgetés, reflektálás tanári lezárással	projektor, Vadállatmentő ppt 10. dia

Források, ajánlott segédanyagok linkjei:

Oktatási segédanyagok a témában:

<https://zoobudapest.com/wp-content/uploads/2024/10/A5-Vadallatmentes-az-oktatasban.pdf>

<https://zoobudapest.com/wp-content/uploads/2024/10/Vadallatmentes-tanari-kezikonyv.pdf>

<https://zoobudapest.com/wp-content/uploads/2024/10/Vadallatmentes-fuzet-kozepiskolasoknak.pdf>

<https://zoobudapest.com/wp-content/uploads/2024/10/Vadallatmentes-tanari-segedlet-felso-tagozat.pdf>

<https://zoobudapest.com/wp-content/uploads/2024/10/Vadallatmentes-tanari-segedlet-also-tagozat.pdf>

<https://zoobudapest.com/wp-content/uploads/2024/10/Vadallatmentes-allatkartyak.pdf>

Fontos információk, praktikus tanácsok a mentőmunkáról:

<https://madarmentok.hu/mentesi-utmutato/>

<https://mme.hu/serult-madarat-talaltam>

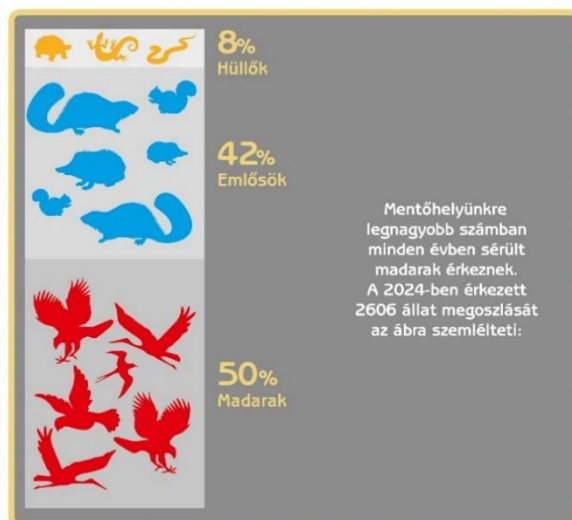
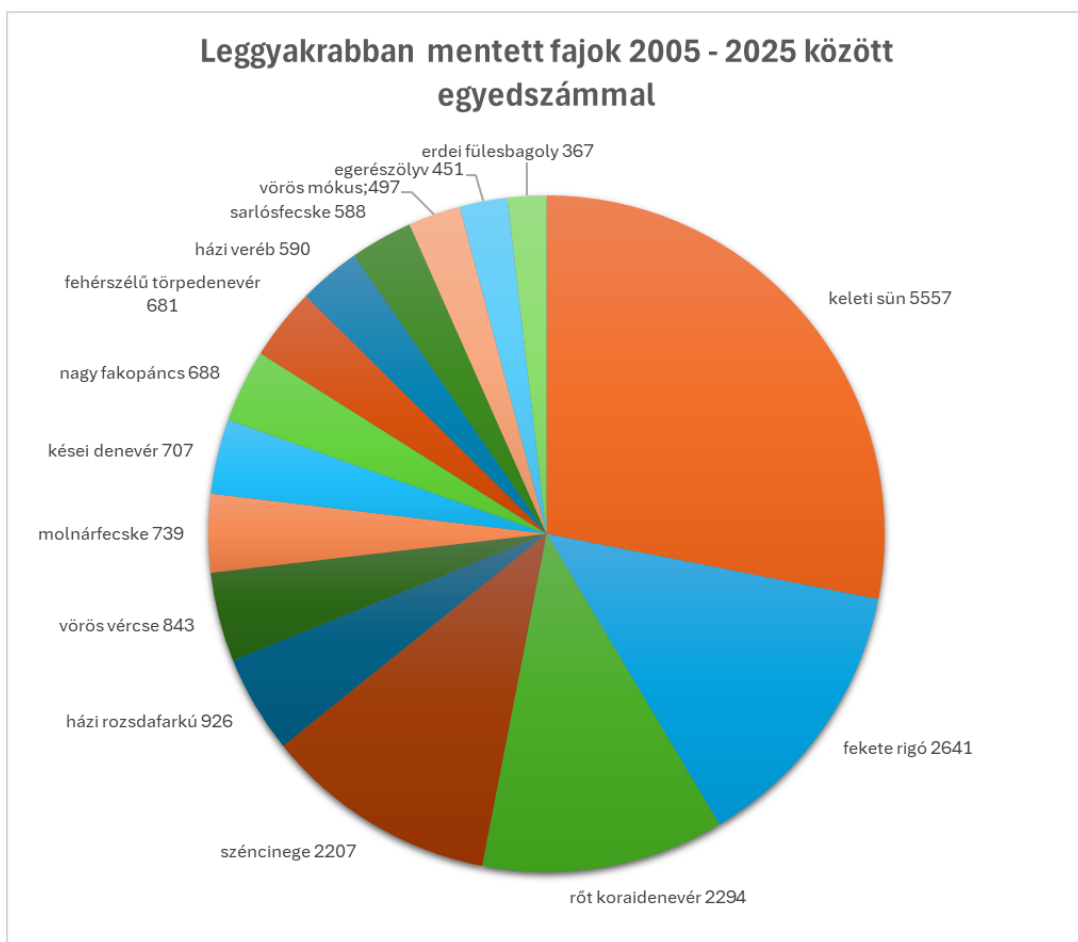
A hazai természetvédelmi mentőközpontok felsorolása:

<https://termeszetvedelem.hu/vedett-allatok-mentese/>

A VILÁG LEGNAGYOBB TANÓRÁJA 2025.

Legyél te is vadállatmentő!

1. számú melléklet

A VILÁG LEGNAGYOBB TANÓRÁJA 2025.

Legyél te is vadállatmentő!

2. számú melléklet

Mit tehetsz, ha madarat találsz? Figyeld meg környezetét, viselkedését, állapotát!

környezet	viselkedés		állapot			
	élénk	bágyadt	ép madár	sérült madár	csupasz fióka	tollas fióka
veszélyek (forgalom, ragadozók, macska, kutya...)		(borzolt tollak, gubbaszt, fekszik...) (próbáljunk vizet adni az állatnak, majd tegyük kis papírdobozba a szállításhoz)		(próbáljunk vizet adni az állatnak, majd tegyük kis papírdobozba a szállításhoz)	(fészekből kiesett fióka) (próbáljunk vizet adni az állatnak, majd tegyük kis papírdobozba a szállításhoz)	(fészket elhagyó fióka)
Vadállatmentő Központ	Hagyjuk ott!	Vadállatmentő Központ	Hagyjuk ott!	Vadállatmentő Központ	Vadállatmentő Központ	Hagyjuk ott!

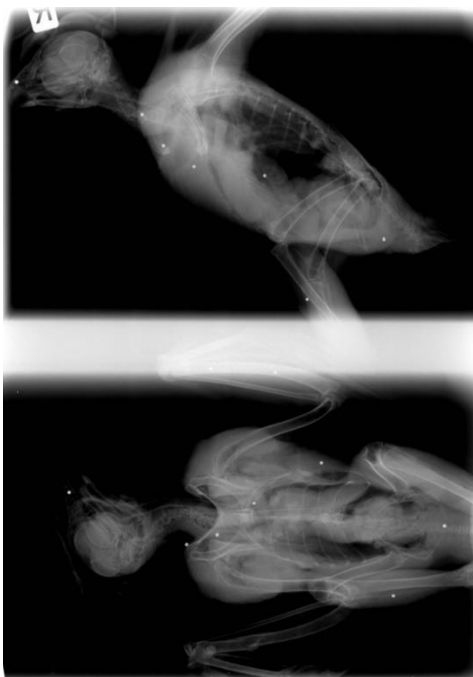
MIT TEHETSZ, HA DENEVÉRT TALÁLSZ? FIGYELD MEG A KÖRNYEZETÉT, A VISELKEDÉSÉT!

környezet / elhelyezkedés		viselkedés / állapot		
		Mozdulatlan.	Élénk, ép.	Láthatóan sérült, legyengült állat.
Veszélynek van kitéve (pl. forgalom, valami támadta, macska, kutya) vagy földön van.	Nincs veszélynek kitéve, nem a földön van.	Győződjünk meg róla, hogy nem csak alszik. Ha sérültnek, betegnek tűnik.	Ha nincs látható sérülése.	Próbáljuk dobozba tenni kesztyűvel vagy megfogás nélkül.
Vadállatmentő Központ	Hagyjuk ott!	Vadállatmentő Központ	Hagyjuk ott!	Vadállatmentő Központ

A VILÁG LEGNAGYOBB TANÓRÁJA 2025.

Legyél te is vadállatmentő!

3. számú melléklet

Söréttel meglőtt madár

Páncélsérült mocsári teknős

Felkartörött madár

Alkartörés

A VILÁG LEGNAGYOBB TANÓRÁJA 2025.

Lábszártörés sünnél

Gerinc- és lábszártörött sün

Velőűrszegezett felkar madárnál

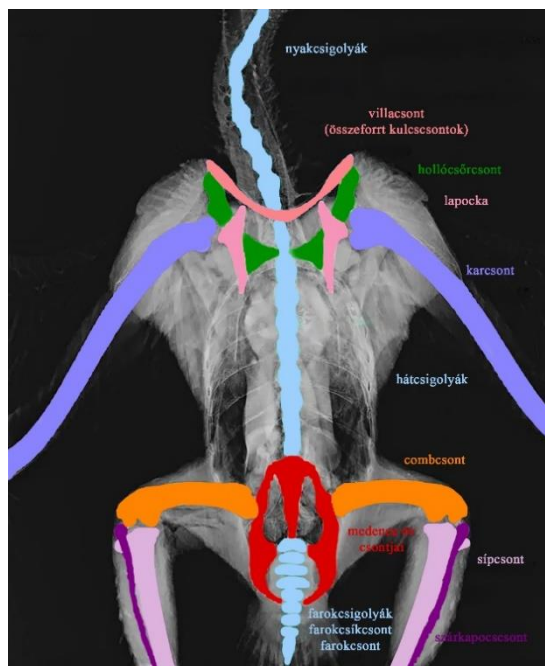
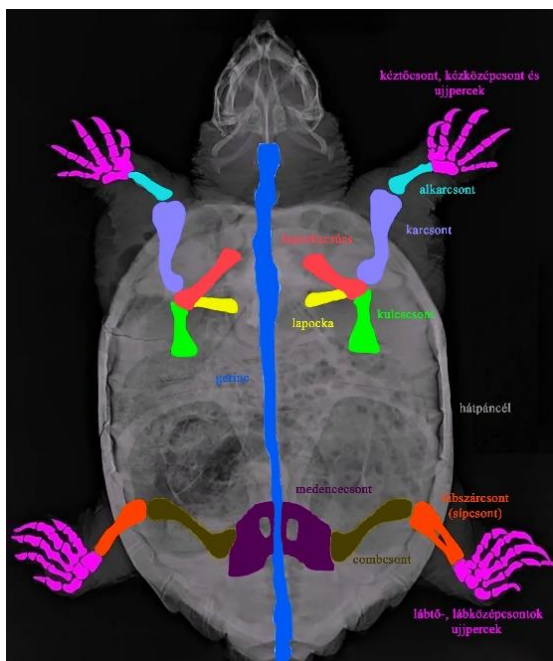

Törött páncél rögzítése és fedése teknősnél

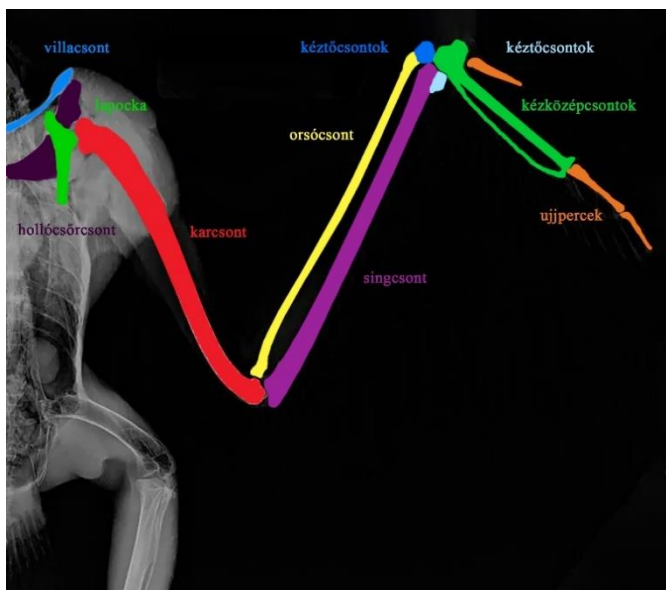
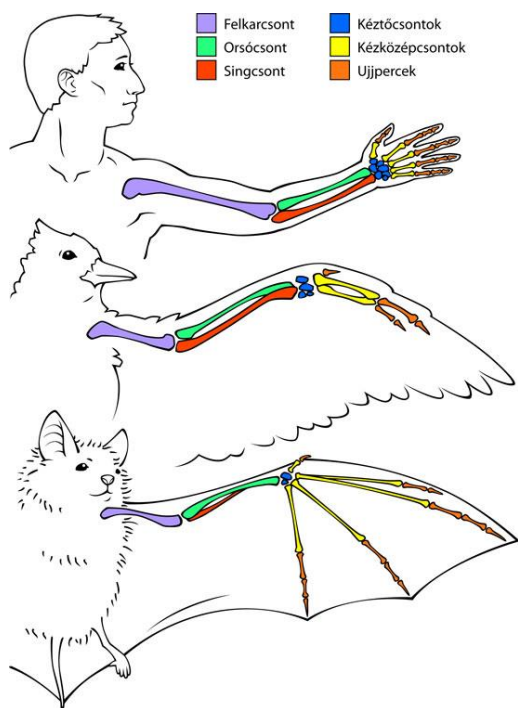
A VILÁG LEGNAGYOBB TANÓRÁJA 2025.

Legyél te is vadállatmentő!

4. számú melléklet

A <https://wildlifecenter.org/public-programs/educational-resources> anyagai alapján.

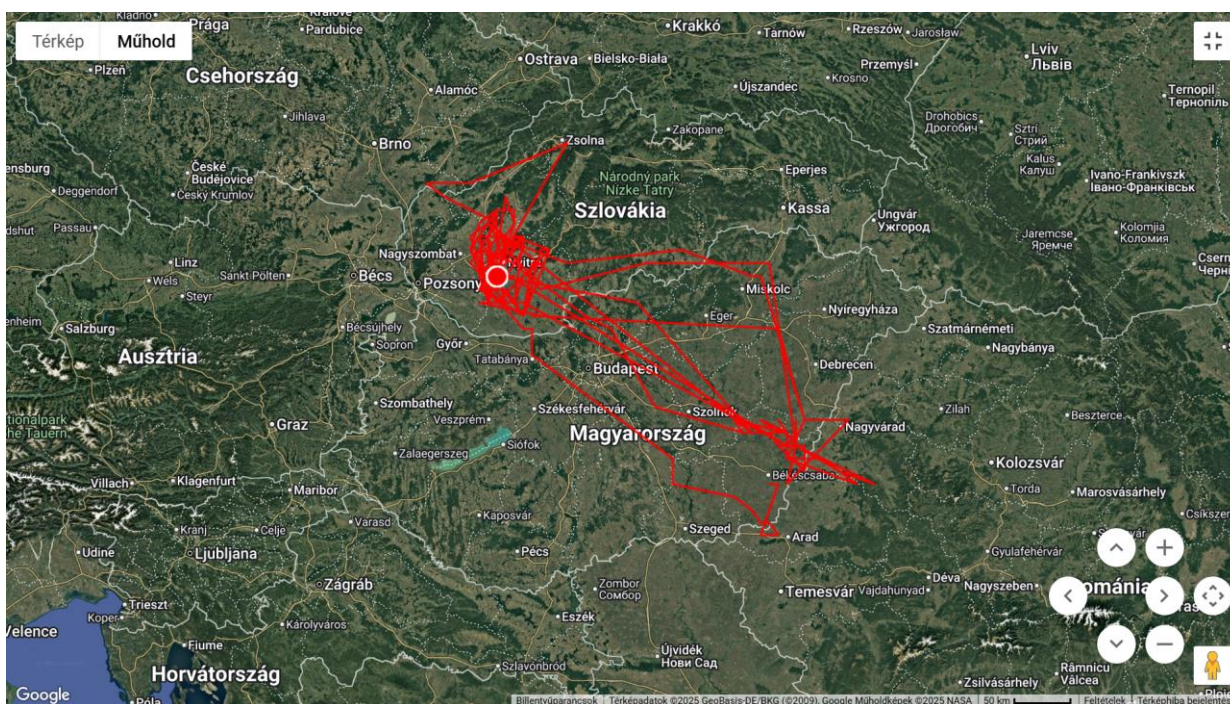

Forrás: <https://askabiologist.asu.edu/csonatok>

A VILÁG LEGNAGYOBB TANÓRÁJA 2025.

Legyél te is vadállatmentő!

5. számú melléklet

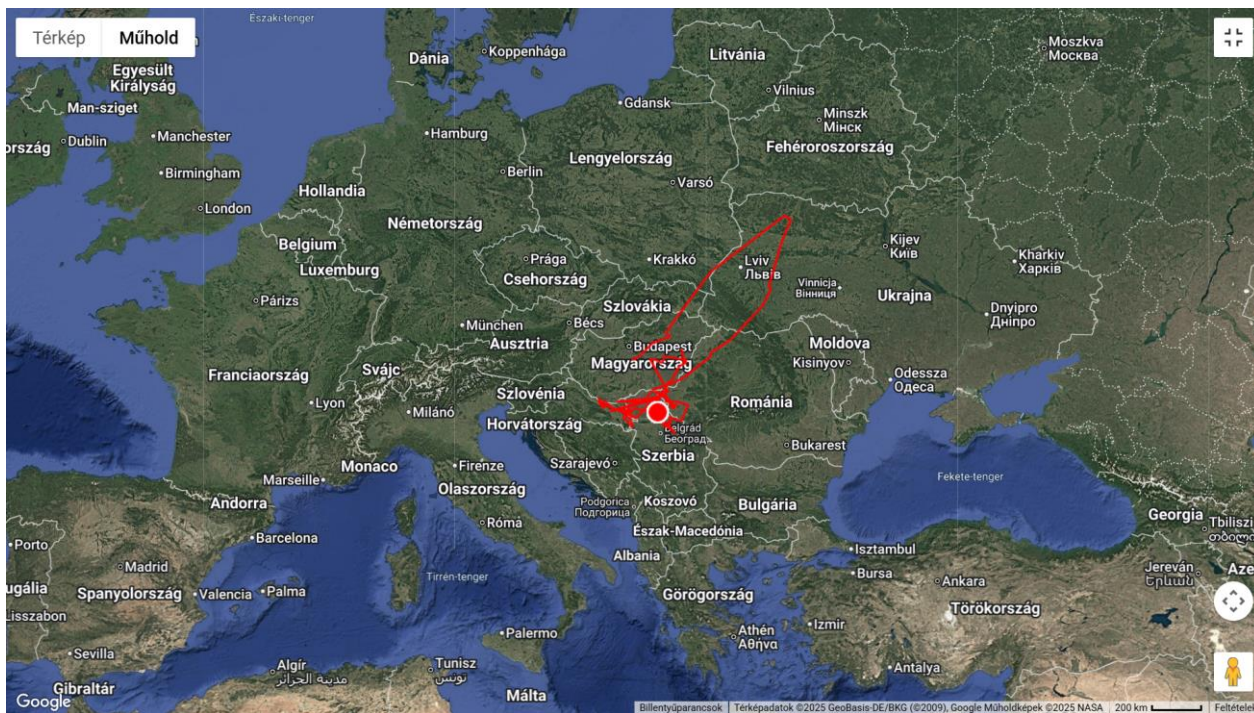

Tokaj, a Fővárosi Állatkert mentőközpontjában kezelt és visszaengedett parlagi sas mozgása 2014 és 2016 között

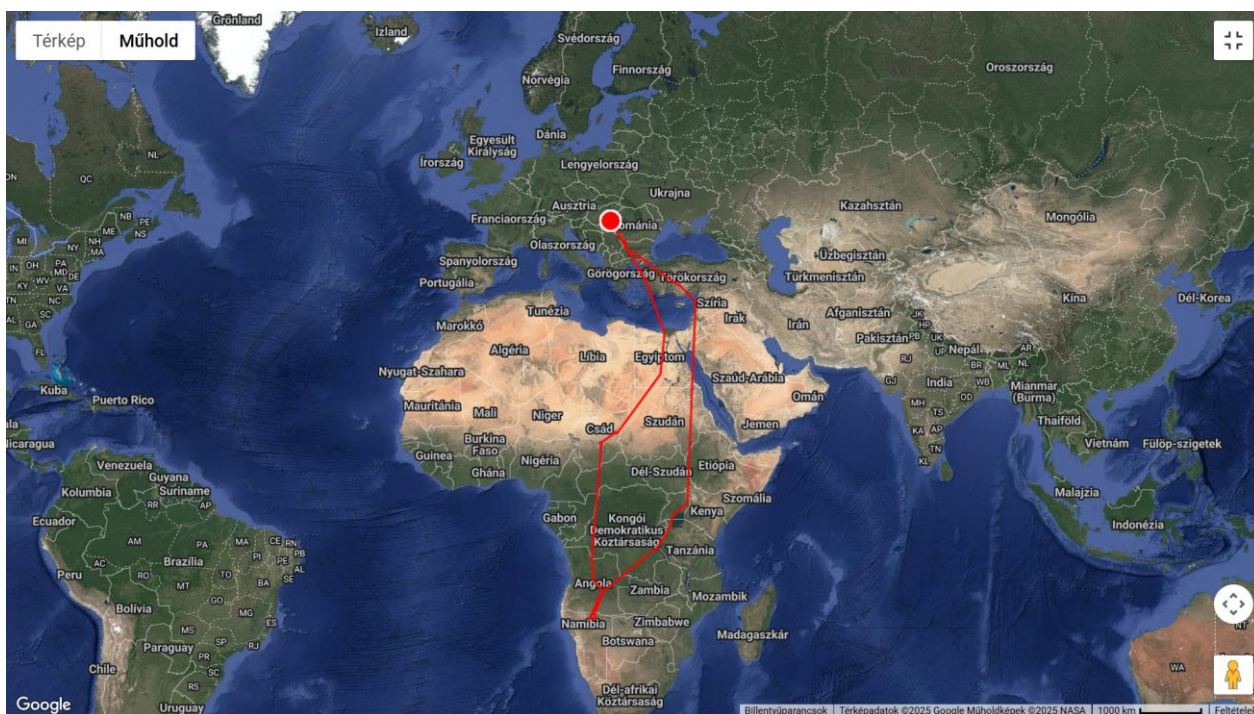

Patak nevű fehér gólya mozgása 2012 és 2013 között

A VILÁG LEGNAGYOBB TANÓRÁJA 2025.

Matyi elnevezésű fiatal kerecsensólyom 2012-es kóborlása

Pétor elnevezésű szalakóta vonulása 2015-2016-ban

Forrás: <https://www.satellitetracking.eu/inds/showtable>